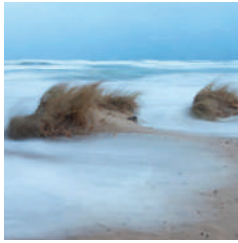

Wyspa Sobieszewska

Spotkanie z naturą

Wyspa Sobieszewska, najbardziej tajemnicze i urokliwe miejsce w Gdańsku. Zielone płuca miasta, całkiem spore, bo mierzące aż 35 kilometrów kwadratowych. Jako część Mierzei Wiślanej, jest jednocześnie wschodnią dzielnicą Gdańska. Stanowi zagadkę dla samych Gdańszczan, niektórzy nadal nie zdają sobie sprawy, że ten przepiękny teren znajduje się tylko 25 minut drogi od zabytkowego centrum! Rzut beretem dla każdego szanującego się turysty, który nie może pominąć na swej drodze tak malowniczego zakątka. Wyspa Sobieszewska stanowi prawdziwy ewenement w skali całego kraju, od południa obmywana Martwą Wisłą, od zachodu – Śmiałą Wisłą, a od wschodu – Przekopem Wisły.

Początki Wyspy były dzikie i nieokiełznane jak rzeka, która ją stworzyła. Zupełnie niespodziewanie, nocą z 31 stycznia na 1 lutego 1840 r. spiętrzone zatorem lodowym wody Wisły runęły na wioskę Neufähr i przerywając wydmy wzgórza dotarły do Zatoki Gdańskiej. Powstało nowe ujście, nazwane przez Wincentego Pola Śmiałą Wisłą. Natomiast w latach 1889-1895, pomiędzy miejscowościami Świbno (Schiewenhorst) i Mikoszewo (Nickelswalde), zbudowano ogromny Przekop Wisły. Na pamiątkę największego przedsięwzięcia budowlanego na Pomorzu sto lat później odświeżono pamiątkowy obelisk na wale wiślanym w Świbnie, przypominający o tym wielkim dokonaniu hydrotechnicznym. Tak oto narodził się jedyny w swoim rodzaju zielony raj dla spragnionych wytchnienia Gdańszczan. Szerokie plaże o drobnym piasku, czyste morze, bujny las oraz rześkie powietrze stanowią największy atut tego niezwykłego miejsca.

Nie tylko zrelaksowani turyści i zagorzali grzybiarze dostrzegają walory przyrodnicze Wyspy Sobieszewskiej – jest ona Obszarem Chronionego Krajobrazu, a rezerwaty posiadają status Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków Ujścia Wisły.

Na tym odciętych wodami Wisły fragmencie nadmorskiego lądu znajdują wspólne miejsca odpoczynku ludzie i zwierzęta. Są tutaj odpowiednie siedliska dla wielu cennych gatunków: bobrów, ptaków: trzcza nurogęsia, bielika, czy sieweczki obrożnej. Zdecydowana większość gatunków ptaków odwiedza Wyspę Sobieszewską podczas migracji wiosennej i jesiennej, a także przybywając tu na zimowiska. Ptaki najchętniej odpoczywają w miejscach nie całkiem dostępnych dla ludzi, w rezerwach „Ptasi Raj” i „Mewia Łacha” oraz na wodach rzecznych i morskich okalających Wyspę. Obserwacje tych niestrudzonych wędrowców stanowią nie lada gratkę przyrodniczą, jednak należy pamiętać, że trzeba je prowadzić z poszanowaniem panujących zasad i przepisów. W rezerwach można podglądać przyrodę korzystając z infrastruktury: ścieżek dydaktycznych prowadzących przez ich teren, czy wież obserwacyjnych. W ostatnich latach rezerwat „Mewia Łacha” stał się ulubionym miejscem pobytu stada fok szarych, a także jedyną w Polsce kolonią rybitwy czubatej.

W sezonie letnim przybywających z każdym sezonem turystów wspierają edukacyjnie członkowie Grupy Badawczej Ptaków Wodnych Kuling, którzy oprócz pilnowania ptasich kolonii i obrączkowania migrujących ptaków, prowadzą grupowe i indywidualne prelekcje na terenie rezerwatu (www.kuling.org.pl). Przyrodniczy charakter Wyspy podkreślają dwa ośrodki naukowe położone w Górkach Wschodnich: Stacja Biologiczna Wydziału Biologii Uniwersytetu Gdańskiego (ul. Ornitologów 26, tel. 58 523 20 81) oraz Stacja Ornitologiczna PAN (ul. Nadwiślańska 109). Obydwie placówki prowadzą działalność edukacyjną dla zorganizowanych grup, ale i stanowią atrakcję dla indywidualnych turystów. W Stacji Biologicznej warto zobaczyć malownicze „laboratorium wydmowe”, stworzone wprawdzie sztucznie, ale zawierające wiele cennych gatunków roślin przesadzanych z terenów przeznaczonych pod przemysł portowy (np. mikołajka morskiego, fiołka trójbarwnego, honkenię).

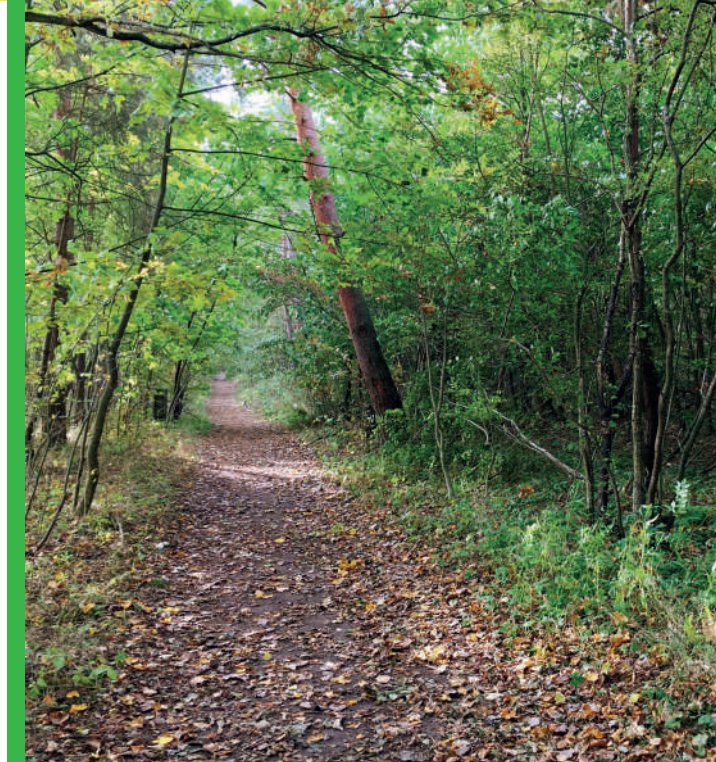

Nie tylko plaża

Jedną z największych zalet Wyspy stanowi piękna i szeroka plaża (do 70 m szerokości i 11 km długości) oraz czysta woda w kąpieliskach. Nawet w szczycie wakacyjnego szaleństwa nie ma mowy o tłoku na jasnym, drobnym piasku. Turyści mogą korzystać z wygodnych, utwardzonych przejść, licznych barów zapewniających nieodzowne lody, gofry i rozrywki dla najmłodszych plażowiczów. Na Wyspie Sobieszewskiej działają w sezonie letnim 2 kąpieliska strzeżone: na plaży w Sobieszewie (ul. Falowa), na plaży w Orlinkach (ul. Lazurowa) oraz strzeżone miejsce do kąpeli w Świbnie (ul. Trałowa). Dozorowane są przez ratowników codziennie od początku lipca do końca sierpnia w godz. 9.30 - 17.30 (Zintegrowany System Ratownictwa Wodnego tel. 601 100 100). Na Wyspie Sobieszewskiej można również korzystać z pozostałych niestrzeżonych plaż: w Górkach Wschodnich, Komarach i Świbnie. Plaże pełne są drobnego bursztynu, zwłaszcza po sztormie można znaleźć całkiem spore okazy.

Jest tu także coś dla amatorów wojskowości, gdyż w lasach Wyspy zachowały się pozostałości ostatniej wojny, ślady okopów, transzei i lejów po bombach lotniczych, a wspomniana wcześniej Stacja Biologiczna była portem lotniczym dla latających amfibii. Pośród lasów wydmy, w otoczeniu sosen, krzewów jarzębiny, kruszyny czy jałowca swoje ścieżki od lat wydeptują też zakochani, urzeczeni aurą i relaksującą ciszą. Warto pamiętać o bezpiecznym wypoczynku. Hydrotechniczne budowle takie jak betonowe kierownice w Ujściu Wisły, czy powstała w latach 1887-1888 w zachodniej części kamienna grobla nie są udostępnione dla pieszego ruchu i stanowią zagrożenie dla osób nimi się poruszających. Być może w przyszłości wspomniana grobla po odpowiednich zmianach w konstrukcji zostanie przystosowana do ruchu pieszego. Niewątpliwą atrakcją jest także prom kursujący od maja do października przez Wisłę, łączący Świbno z Mikoszewem, skąd można dostać się na Wyspę od wschodu.

Kultura i natura

Spragnionym intelektualnej rozrywki i obcowania ze sztuką Wyspa Sobieszewska proponuje wizytę w Domu Kultury "Wyspa Skarbów" Gdańskiego Archipelagu Kultury (ul. Turystyczna 3, www.wypaskarbow.gak.gda.pl, tel. 58 323 91 15). Prezentowane są tam wystawy malarstwa, rysunku, rzeźby, ceramiki artystycznej i fotografii, spotkania autorskie, pokazy i koncerty. Oferta dla najmłodszych obejmuje spektakle dla dzieci, twórcze warsztaty oraz imprezy rodzinne, m.in. „Karnawał latawców”. Z rozmachem prowadzone są różnorodne zajęcia dla dzieci, młodzieży i dorosłych, seniorów, także w okresie wakacyjnym. W dni robocze od 10:00 do 20:00 otwarte są sale wystawiennicze. Zainteresowani historią powinni wstąpić do Izby Pamięci poświęconej Wincentemu Polowi, znanemu poecie, geografowi i podróżnikowi, aby obejrzyć wystawę poświęconą jemu, historii Wyspy Sobieszewskiej oraz Żuław Wiślanych.

Godnym uwagi obiektem jest również Zbiornik Wody Kazimierz w Orlinkach, usytuowany na wzgórzu wydmowym. To nowoczesna wieża ciśnień, która pełni zarówno typową funkcję techniczną (stabilizuje ciśnienie w sieci wodociągowej) oraz dodatkową funkcję – edukacyjną. Dzięki temu w okresie od maja do końca września, na terenie zbiornika odbywają się zajęcia, w ramach których uczestnicy mają możliwość skorzystania z interaktywnej wystawy oraz tarasu widokowego. Położenie tarasu 45m n.p.m. i dziesięć metrów ponad koronami najwyższych drzew, umożliwi obserwację walorów przyrodniczych Wyspy, delty Wisły oraz podziwianie panoramy Gdańska, Zatoki Gdańskiej, a nawet Półwyspu Helskiego. Uczestnictwo w tej wyjątkowej wizycie jest możliwe po zapisaniu się na określony termin za pośrednictwem formularza na stronie internetowej www.gjwk.pl. Zbiornik Wody Kazimierz będzie elementem powstającego Gdańskiego Szlaku Wodociągowego, łączącego ochronę dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego.

Pieszko, z kijkkami lub rowerem

Na terenie Wyspy Sobieszewskiej, dzięki staraniom Stowarzyszenia Przyjaciół Wyspy Sobieszewskiej, zostały wytyczone: Szlak Rowerowy im. Wincentego Pola (niebieski, o długości 24 km), Szlak Turystyczny Wyspy Sobieszewskiej PTTK (zielony, o długości 10 km, na trasie najwyższe wzniesienie na Wyspie Sobieszewskiej - Góra Mew (32 m n.p.m.)) oraz Szlaki Nordic Walking i narciarstwa biegowego (33 km). Ich przebieg został przedstawiony na tablicach usytuowanych w kluczowych miejscach Wyspy. Wypożyczalnie rowerów znajdują się przy ul. Nadwiślańskiej 139 B w Górkach Wschodnich (tel. 58 323 91 91) oraz w licznych hotelach na całej wyspie. Możliwe jest także wypożyczenie sprzętu wodnego i spływ z Przegaliny przez Sobieszewo aż do Klubu Wodnego Żabi Kruk (prawie 24km) lub rejs dokoła Wyspy Sobieszewskiej (więcej informacji przy ul. Żabi Kruk 15a w Gdańsku, tel. 506 056 073).

Dojazd

Dojazd na Wyspę Sobieszewską umożliwiają autobusy komunikacji miejskiej nr 112 i 186 kursujące codziennie oraz autobus linii przyspieszonej 212 (tylko w dni powszednie). W kierunku Wyspy Sobieszewskiej (Sobieszewa, Świbna, Przegaliny i Górek Wschodnich) autobusy te odjeżdżają m.in. przed Dworca Głównego PKP (ul. Podwale Grodzkie) i z przystanku Brama Wyżynna (ul. Wały Jagiellońskie). Co istotne, z tych samych przystanków można też dojechać autobusem nocnym linii nr N9. Czas dojazdu na Wyspę Sobieszewską autobusami 112 i 186 to około 35 min., a autobusem 212 ok. 20 min.

Dojazd samochodem na Wyspę Sobieszewską możliwy jest z trzech stron. Od strony północnej, mostem pontonowym na Martwej Wiśle, czynnym przez cały rok 24h (harmonogram otwarć mostu dla jednostek wodnych na stronie www.gzdiz.gda.pl). Most ten zapewnia stałą komunikację z Wyspą od strony Gdańska. W roku 2017 nastąpią pewne utrudnienia związane z budową nowego, zwodzonego mostu. Dwie pozostałe drogi prowadzące na Wyspę Sobieszewską: od strony północno-wschodniej mostem zwodzonym na służbie w Przegalinie (służowanie dla jednostek pływających płatne, tel. 58 323 93 76) oraz od strony wschodniej przeprawą promową na Wiśle Przekop (przeprawa w miejscowościach Świbno - Mikoszewo, kursy od przełomu kwietnia i maja do połowy października, codziennie 5.20-20.00, co około 30 min).

W sezonie letnim kursuje również tramwaj wodny F6 (trzy rejsy dziennie, szczegółowy rozkład na stronie www.ztm.gda.pl oraz na przystankach linii F6).

Istotne dla turystów są również bankomaty, dostępne jedynie w Sobieszewie: przy Banku Spółdzielczym ul. Turystyczna 6c oraz przy sklepie „Globi” ul. Turystyczna 10.

Wszelkie informacje turystyczne na temat Wyspy Sobieszewskiej dostępne są na stronie: www.gdanskwypasobieszewska.pl.

To przepiękne miejsce co roku przyciąga coraz większe rzesze turystów z całego kraju i z zagranicy. Warto tu przyjechać i przekonać się, że kto raz zasmakował uroków Wyspy, bez wahania zostawi tu swoje serce. Z pewnością zostawią je tu polscy harcerze, którzy przybędą na Wypę w 2018 roku na Zlot ZHP "Gdańsk 2018" z okazji 100-lecia harcerstwa. Czy przyjadą też tysiące skautów z Europy i świata, okaże się w sierpniu 2017 roku. Gdańsk zaprasza ich na europejski Zlot EuroJam 2021 i Światowe Jamboree Skautowe dwa lata później.

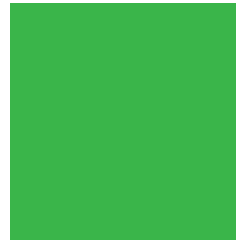

Morze Bałtyckie

- Szlak Turystyczny Wypsy Sobieszewskiej
- Szlak Rowerowy im. Wincentego Pola
- Ścieżka Przyrodniczo-Dydaktyczna w Rezerwacie „Ptasi Raj”
- Ścieżka dydaktyczna w Rezerwacie „Mewia Łacha”
- Szlaki Nordic Walking i narciarstwa biegowego
- 🏠 Punkt widokowy
- 🏠 Wiata turystyczna
- ☀️ Kąpieliska
- 🌊 Wody
- 🌲 Lasy
- 🟠 Wydmy
- 🟡 Plaże

1. Dom Kultury „Wyspa Skarbów”
2. Sanktuarium Matki Bożej Saletyńskiej
3. Forsterówka
4. Sanktuarium św. Wojciecha Chrzyciciela Gdańskiego
5. Śluza w Przegalinie
6. Kamienna Grobla
7. Wieża ciśnieniowo-widokowa - Zbiornik Wody Kazimierz

GDAŃSK

Wydawca:

Urząd Miejski w Gdańsku, Wydział Promocji i Komunikacji Społecznej
/ Gdańska Organizacja Turystyczna
email: wpiks@gdansk.gda.pl www.visitgdansk.com www.facebook.com/gdansk

Tekst:

Waldemar Nocny, Katarzyna Żelich

Konsultacja merytoryczna:

Stowarzyszenie Przyjaciół Wyspy Sobieszewskiej
Grupa Badawcza Ptaków Wodnych KULING

Zdjęcia:

Natalia Grzebała, Sabina Kaszak, Maciej Kosycarz / KFP, Maciek Nicgorski, Waldemar Nocny,
Marcin Pierożyński, Aleksandra Podlińska, Piotr Rodzoch, Mateusz Ściborski, Irena Stępień,
Gdańska Infrastruktura Wodociągowo-Kanalizacyjna Sp. z o.o.,
www.kapieliskagdansk.pl, www.aeromedia.pl

NATURA 2000

Europejski Szlak
Gotyku Ceglanego

League of Cities
Die HANSE

Cultural route
of the Council of Europe
Itinéraire culturel
du Conseil de l'Europe

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE